

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ І СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ
Кафедра корейської і японської філології

Курсова робота
з корейської філології
на тему:

КОРЕЙСЬКІ ПРІЗВИЩА: ІСТОРИКО-ЛІНГВІСТИЧНИЙ АСПЕКТ

Студента групи Пкор20-20
факультету східної і слов'янської філології
денної форми навчання
Освітньої програми:
Корейська мова і література та переклад,
західноєвропейська мова
Спеціальності 035 Філологія
Спеціалізації 035.066 Східні мови та
літератури (переклад включно),
перша – корейська мова

Жиліна Сергія Сергійовича

Науковий керівник:

д. ф. Поздняков К. О.

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС _____

Київ – 2024

ЗМІСТ:

Вступ.....	
РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ІСТОРИКО-ЛІНГВІСТИЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ КОРЕЙСЬКИХ ПРІЗВИЩ.....	
.....	
1.1. Сучасні тенденції антропонімістичних досліджень	
1.2. Лінгвосоціальний контекст використання корейських прізвищ	
1.3. Лексична еволюція корейських прізвищ	
Висновки до Розділу 1	
РОЗДІЛ II. ЛЕКСИЧНА СТРУКТУРА ТА ЕТИМОЛОГІЯ КОРЕЙСЬКИХ ПРІЗВИЩ	
2.1. Лексична структура корейських прізвищ	
2.2. Етимологія корейських прізвищ	
Висновки до Розділу 2	
ВИСНОВКИ.....	
АНОТАЦІЯ.....	
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	

ВСТУП

Ця курсова робота присвячена корейській філології, зокрема, ономастиці. Як відомо, ономастика є розділом мовознавчої науки, що вивчає сукупність власних назв, і включає в себе, зокрема, топоніми (власні назви географічних об'єктів), етноніми (назви етносів) та антропоніми (прізвища, імена, прізвиська людей). Вона є важливим джерелом як для вивчення та дослідження історії мови, так і для вивчення історії того чи іншого краю, його культурних особливостей та традиції, способу мислення представників певного етносу тощо.

Не виключенням є і корейська мова, яка має унікальну та незвичну, а подекуди навіть протилежну західним цивілізаціям антропонімічну традицію, як в контексті структури та походження імен та прізвищ, так і в контексті їхнього використання.

Актуальність теми полягає у тому, що вивчення структури, особливостей розвитку та еволюції корейських імен та прізвищ є важливим для дослідження корейстики загалом, оскільки антропоніміка, як і ономастика загалом, прийнято вважати науками, що стоять на перетині між мовознавством, історією та географією і, відповідно, є вагомим джерелом для досліджень цих трьох вищезазначених дисциплін. З точки зору мовознавства, дослідження корейської антропоніміки дає можливість проаналізувати лексичний склад корейської мови, зокрема, тих його елементів, що використовуються у творенні прізвищ та імен. Крім того, антропоніміка може бути надзвичайно помічною для корейської соціолінгвістики та лінгвокультурології, оскільки імена та прізвища та особливості їхнього використання завжди вказують на ті чи інші етичні установи, які побутують серед корейців, а також релігійно-філософські та світоглядні принципи через традиції вибору імен та прізвищ, різноманітні табу чи повір'я, пов'язані з їхнім використанням тощо. Отож, дослідження історії корейських імен та прізвищ дозволяє ліпше зрозуміти та скласти більш цілісну картину про Корею та корейців загалом, особливості розвитку та еволюції найрізноманітніших сфер життя (від сімейно-побутової сфери до всезагальної суспільно-політичної та історико-культурної).

Об'єктом дослідження є корейські прізвища

Предметом дослідження є історико-лінгвістичний контекст корейських прізвищ

Метою роботи є вивчення та аналіз особливостей лексичної структури та еволюції корейських прізвищ, еволюції та походження корейських прізвищ і

також аналіз впливу філософських, соціокультурних та історичних чинників на формування корейських прізвищ, та аналіз лінгвосоціального контексту використання прізвищ в Кореї.

Для досягнення поставленої мети передбачається виконання наступних завдань:

- Вивчення та класифікація лексичної структури та еволюції корейських прізвищ;
- Виявлення та визначення основних соціокультурних, філософсько-релігійних та історичних чинників формування особливостей корейських прізвищ;
- Дослідження особливостей використання корейських прізвищ в лінгвосоціальному площині;
- Дослідження етимології корейських прізвищ та визначення основних джерел та способів їхнього утворення;

Матеріалами дослідження слугуватимуть різноманітні наукові публікації, присвячені як загальній антропоніміці, так і конкретно історії та еволюції корейських прізвищ та їхнього значення і використання в лінгвосоціальному контексті, опубліковані та видані лінгвістичними університетами, науково-дослідницькими організаціями та центрами з вивчення корейської мови. Також, вагомим джерелом для аналізу слугуватимуть статистичні дані окремих корейських соціологічних установ, присвячені аналізу поширеності тих чи інших корейських прізвищ, їхньому процентному співвідношенню тощо.

Практичним значенням роботи є те, що дослідження антропоніміки, зокрема прізвищ, є важливим внеском у вивчення корейської лінгвістики, соціолінгвістики, історії та навіть географії, оскільки, як вже було зазначено вище, антропоніміка та ономастика загалом є мовознавчими науками, що стоять на перетині між історією, лінгвістикою та географією.

РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ІСТОРИКО-ЛІНГВІСТИЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ КОРЕЙСЬКИХ ПРИЗВИЩ

1.1 Сучасні тенденції антропонімістичних досліджень

Антропоніміка за визначенням – галузь ономастики, що вивчає власні назви (оніми) людей. До поняття антропонімів традиційно відносять особові імена, патроніми (імена по батькові), прізвища, прізвищеві назви, прізвиська, псевдоніми, криптоніми, а також найменування різноманітних міфологічних, фольклорних та літературних персонажів.

Антропоніміка досліджує:

- особливості утворення антропонімів;
- основні принципи номінації (вибору імені) людини;
- шляхи переходу слова з апелятиву (звернення або загальної назви) в антропонім та навпаки;
- хронологічні характеристики антропонімів, їхні історичні трансформації та виникнення різних форм найменування людини;
- словотвір різних класів антропонімів;
- функціонування тих чи інших антропонімів у мові на різних хронологічних зрізах та етапах;

Антропоніміка також розв'язує суто практичні проблеми:

- правила правопису антропонімів;
- передача антропонімів іншою мовою;

Отож, антропоніміка хоч і є розділом у складі ономастики і, відповідно, мовознавчої дисципліни, проте матеріали антропонімістичних досліджень є релевантними і широко використовуються у інших гуманітарних галузь та суспільнознавстві, як от, до прикладу, в антропології, історії, економічно-соціальной географії, соціології, просопографії та генеалогії (Bruck, Gabriele

vom, Bodenhorn, & Barbara, eds. 2009; Ziolkowska, Magdalena, 2011; Fossier, Robert, 2010).

Наразі матеріали антропоніміки, разом з лексичними, морфологічними, фонетичними та іншими лінгвістичними одиницями, збираються та опрацьовуються окремо. Проте, антропонімічні матеріали часто аналізуються та досліджуються як складова частина лексикології певної мови, що, однак, не обмежує дослідників у використанні лише суто лінгвістичних матеріалів. Натомість, при вивченні антропоніміки широко використовуються також і географічні, етнографічні та історичні джерела, що є притаманним ономастиці як інтегральній науці загалом (подібний комбінований підхід застосовують також у топоніміці).

Таким чином, антропоніміка як інтегральна дисципліна, що перебуває на стику мовознавства, історії, етнографії, географії, соціології, антропології тощо є надзвичайно цінним та важливим джерелом не лише для лінгвістів (зокрема, дослідників ономастики), але і для фахівці інших вищезазначених наукових дисциплін. Разом з тим, попри те, що антропонімічні дослідження прийнято сприймати в контексті досліджень лексичного складу мови, антропоніміка від першої половини 20-го століття і до сьогодні є окремою галуззю в ономастиці. Подібно до топонімів, антропоніми є своєрідним зліпком певної історичної доби або ж суспільства, його устрою та менталітету, фіксують закріплення або трансформацію релігійно-філософських та культурних концепцій тощо. Крім того, у завдання антропоніміки входить не лише дослідження антропонімів у мові на різноманітних хронологічних зрізах та етапах, визначення місця, особливостей та походження антропонімів у мові та їхньої ролі в соціолінгвістиці, але і суто вирішення проблем суто практичного характеру, як от, наприклад, правила правопису антропонімів та способи їхньої передачі (зокрема, графічної) іншими мовами.

1.2 Лінгвосоціальний контекст використання корейських прізвищ

Корейська антропонімічна традиція поділяє особисте ім'я людини (кор. 성명, 姓名) на дві наступні складові: прізвище (кор. 성; 姓) та власне ім'я (명; 名, слово китайського походження, також може використовувати питомо корейський еквівалент 이름).

Крім того, оскільки в корейській мові важливе місце займає концепт ввічливості та суворого дотримання ієрархії, існує також і більш шанобливий, гонорифічний та формалізований варіант 성함; 姓銜, що застосовується у ситуацях, коли людина, про яку йде мова (це може бути як третя особа, так безпосередньо співбесідник) є значно вища за статусом або віком.

Щодо фонологічної структури особистого повного імені людини, то традиційною та загальноприйнятою є модель, у якій прізвище складається з одного складу та, відповідно, записується одним китайським ієрогліфом або одним блоком хангилью, а ім'я – з двох складів і, відповідно, з двох китайських ієрогліфів. Щодо порядку елементів, то прізвище завжди передує імені, на відміну від європейської антропонімічної традиції.

Типовим прикладом для ілюстрації структури та форми корейського імені може слугувати повне ім'я персонажа корейської традиційної літератури – Хон Гіль Дона (кор. 홍길동; 洪吉同)

У цьому випадку Хон (кор. 홍; 洪) – це прізвище, що йде першим, а Гіль Дон (кор. 길동; 吉同) – двоскладове ім'я героя.

Таким чином, як можна побачити, що прізвище є першочерговим елементом корейського повного імені, воно ж і відіграє одну з найважливіших ролей в корейській системі звертань.

Правила вживання імен при звертанні до людини, як і сама система звертань, регулюється жорсткими соціальними нормами, що беруть свої витoki, перш за все, з конфуціанства – панівної ідеології Кореї впродовж століть, сліди якої і досі можна чітко і легко побачити в найрізноманітніших сферах суспільного, політичного, культурного та духовного життя країни.

Загалом, корейській системі звертань притаманний акцент на вживання прізвищ, аніж особистих імен, на відміну від європейської культури. Звертання за прізвищем є значно більш поширеним та прийнятним у корейському суспільстві, тоді як звернення за ім'ям має обмежене та суворо визначене поле використання, як от колектив близьких друзів та/або люди одного віку. Звернення за ім'ям до малознайомої чи незнайомої людини, тим паче до старшої за віком, вищої за соціальним статусом і рангом вважається грубим порушенням етикету.

Натомість, в корейській мові при звертаннях широко застосовуються різноманітні гонорифічні суфікси, які часто поєднуються з посадою, титулом чи професією, яку має співбесідник, особливо у випадку, коли він є старшим та вищим за статусом від мовця. До прикладу, до директора навчального закладу (кор. 교장; 校長) на прізвище Лі (кор. 이; 李) будуть корейською звертатися як “ 이 교장님”, що українською можна перекласти як “Директор Лі”, або “Пан директор Лі”.

У цьому випадку, 이 – це прізвище людини; 교장 – назва офіційної посади, яку вона обіймає, а 님 – широко вживаний гонорифічний суфікс, що додається до іменників на позначенні статусу людини (як позиції в певній фірмі, компанії корпорації та соціумі загалом, так і в сімейних зв'язках) і підкреслює шанобливе ставлення до неї.

Крім того, у ситуації, коли співрозмовники відносно одного віку чи статусу (будучи, наприклад, співробітниками однієї компанії на одній посаді), типовим є вживання повного імені людини з суфіксом 씨 (кор. 씨; 氏), наприклад 이철수씨, де 이 – прізвище; 철수 – ім'я; 씨 – суфікс, який вказує,

що учасники розмови відносно одного віку та статусу і, відповідно, спілкуються у нейтрально-ввічливому стилі.

Отже, жорстка ієрархічність корейського суспільства, що, зокрема, яскраво проявляється і в мові, робить прізвища одним з ключових елементів у комплексній системі звертань наряду з різноманітними гонорифічними суфіксами та назвами професії, титулу або посади людини. Тенденція широкого вжитку прізвищ при зверненнях і визначає одну з найперших їхніх функцій у лінгвосоціальному контексті – апелятивну.

Однак, використання прізвищ відіграє важливу роль не лише в культурі звертань, але і є істотним чинником, що впливає на формування ідентичності як окремо взятої людини, так і групи людей, відповідно, впливаючи на суспільні устрої та процеси загалом.

Характерною рисою корейської антропоніміки є відносно невелика кількість прізвищ та фактично необмежена кількість імен. Так, станом на 2000 рік менш ніж 300 (близько 280) прізвищ були в загальному вжитку, а три найбільш розповсюджених прізвища (Кім, Лі та Пак) охоплювали близько половини населення Південної Кореї (Zwetsloot, Jacco, 2009, "Everything you ever wanted to know about Korean surnames").

Так, найпопулярніше корейське прізвище Кім (кор. 김; 金) згідно з південнокорейським переписом населення, проведеним у 2015 році, мали 10, 689, 959 осіб, 21.5% від усього населення країни, друге за популярністю прізвище Лі (кор. 이; 李) – 7, 306, 828 осіб, 14.7% від усього населення, а останнє в цій тріаді прізвище Пак (кор. 박; 朴) – 4, 192, 074 осіб, або приблизно 8.4% населення ("2015년 인구주택총조사 전수집계결과 보도자료", 2015).

Самі корейські прізвища поділяються на клани, або корейською поні́вани (кор. 본관; 本貫), що можна дослівно перекласти як “місце походження”, оскільки вони вказують на географічну локацію (місто, повіт, район), з якого походить реальний чи легендарний засновник (кор. 시조; 始祖) того чи іншого клану. До прикладу, представники клану Кімів з міста Кімхе (кор. 김해 김씨; 金海 金氏), який є найчисельнішим серед усіх інших кланів, традиційно вважають своїм

предком-засновником *Кіма Суро* (кор. 김수로; 金首露) – легендарного засновника держави Кая (кор. 가야 ;加倭) на південному сході Корейського півострову.

Суворо кажучи, понгваном є назва географічної локації, з якої походить засновник клану. У випадку з вищезгаданим кланом, понгваном виступає місто Кімхе (кор. 김해시, 金海市).

За результати перепису населення Республіки Корея, проведеному в 2000 році, в країні нараховувалося сумарно 4.179 понгванів (“2000 인구주택총조사 성씨 및 본관 집계결과”, 2000).

Кожен з цих кланів має першопредка-засновника, від якого ведеться історія клану, географічну локацію, яка вважається його своєрідною батьківщиною, а також може мати і власну родову емблему.

Відповідно, навіть наявність спільного прізвище у двох людей ще не говорить про їхню бодай далеку, але спорідненість, якщо вони належать до різних кланів-понгванів і, як наслідок, мають абсолютно різні генеалогічні дерева та родовід.

Належність до певного клану передається по батьківській лінії разом з прізвищем, оскільки хоча сама жінка зазвичай не змінює свого прізвища при одруженні, діти здебільшого успадковують саме прізвище батька. Подібну традицію можна пояснити тим, що корейське суспільство, засноване на конфуціанських патріархальних засадах, надавало родині першочергове значення, вбачаючи у ній модель для побудови суспільства та держави. Відповідно, люди надзвичайно усвідомлювали сімейні цінності та сімейну ідентичність. І саме прізвище виступало головним показником належності до сім'ї та зв'язку з предками, а оскільки воно й успадковувалося від батьків та, ширше кажучи, від предків, то ні в якому разі не могло бути змінене.

Конфуціанська ідеологія встановлювала також і обмеження та заборони у шлюбі, пов'язані з приналежністю до того чи іншого клану та носінням того чи іншого прізвища.

Як було вже зазначено вище, прізвище та особливо клан-понгван вказували на родовід людини, її предків по батьківській лінії. Відповідно, чоловік та жінка, що мали однакове прізвище та, що більш важливо, однаковий клан-понгван, не могли вступати в шлюб один з одним. Їх вважали людьми однієї крові та однієї родини (кор. 동성동본; 同姓同本, дослівно можна перекласти як “одне прізвище, одне походження”), родичами, шлюб між якими є грубим порушенням морально-етичних та сімейних цінностей, ставлячи під загрозу саму цілісність родини як соціально-політичної інституції (*Confucianism for the modern world*, 2003, с. 336).

Це правило мало назву 혼인법; 婚姻法 і в Кореї приклади його застосування сягають щонайменше часів пізнього періоду правління династії Чосон, проте саме правило походить з цивільно-правових кодексів середньовічного Китаю.

Суворі патріархальні засади настільки міцно закріпилися в корейському суспільстві, що навіть у повоєнній Республіці Корея це правило продовжувало дотримуватися та було закріплено в Цивільному кодексі в 1957-році у статті № 809.

Природньо, що збереження подібної заборони могло суттєво ускладнювати пошуки партнерів для шлюбу і, відповідно, перешкоджати створенню родини, оскільки з розвитком Кореї посилювалися такі процеси як урбанізація, ріст населення та його активне переміщення і мобільність всередині країни. В таких обставинах вірогідність зустріти потенційного шлюбного партнера, що походить з того самого сімейного клану-понгвану та має ідентичне прізвище ставала все більш і більш високою. Особливо дошкульно та гостро ця проблема стояла для найбільших корейських кланів на кшталт Кімхе Кім (кор. 김해 김씨; 金海 金氏), Мірян Пак (кор. 밀양 박씨; 密陽 朴氏), кількість членів яких може доходити до 3-4 мільйонів людей.

Попри все, лише 16-го липня 1997-го року Конституційний суд Кореї визнав положення, декларовані цією статтею, неконституційними та тимчасово зняв заборону на шлюби, укладені між людьми з однаковими прізвищами та

сімейними кланами (*The First Ten Years Of The Korean Constitutional Court*, 2002, с. 242).

Однак, остаточно на законодавчому рівні заборону було знято лише 2-го березня 2005 року, коли у рамках глобальної реформи сімейного права, ініційованої Міністерством юстиції та за сприяння Національної асамблеї Республіки Корея, були внесені правки та зміни, зокрема, і до вищезгаданої статі №809, яка в своєму оновленому вигляді вступила в силу вже 31-го березня того ж самого року.

За оновленим законодавством, заборона на шлюб стосується лише тих випадків, коли обидві сторони (чоловік та жінка) є близькими родичами, до прикладу, рідними, двоюрідними та/або троюрідними братами чи сестрами тощо (*Korean Civil Code*, 2005, Chapter III Marriage, Section 2. Formation of Marriage, article №809).

Таким чином, важливим та можна сказати невід'ємним елементом корейського прізвища та повного імені загалом є сімейний клан – понгван, який вказує на місце походження предків-засновників, легендарних або реальних, клану та, відповідно, місцевість, з якої походить клан.

Прізвище, як і належність до сімейного клану, передається традиційно по батьківській лінії. Саме ж прізвище та клан сприймаються корейцями як головний показник приналежності до сім'ї та символізує свого роду зв'язок з предками, а отже в жодному разі прізвище не може бути змінене навіть при одруженні.

Загалом, можна впевнено стверджувати, що лінгвосоціальний контекст вживання корейських прізвищ зумовлений та нерозривно пов'язаний з тими конфуціанськими патріархальними нормами, яких корейське суспільство значною мірою продовжує дотримуватися до сьогоднішнього дня, а саме – жорстка соціальна ієрархія та кодифіковані відповідно до неї допустимі форми звертань, а також акцент на сім'ї як головній та першочерговій інституції і внаслідок цього акцент на дотриманні чеснот, пов'язаних з цілісністю сім'ї та непорочністю сімейних вузів.

Висновки до Розділу 1

Підсумовуючи, по-перше, нами було дано визначення поняттю антропоніміка, окреслено як суто теоретичні, так і більш практичні дослідження, якими займається ця наука, а також визначено ключові особливості та методи її дослідження і також її положення не лише в

ономастиці та мовознавстві загалом, частиною якого є сама антропоніміка, але і зв'язок цієї дисципліни з іншими дисциплінами, перш за все – історією, етнографією, генеалогією та соціологією.

Крім того, була висвітлена важливість вивчення антропонімічних матеріалів для вищезазначених дисциплін та необхідність комбінованого, інтегрованого підходу.

Також були окреслені основні тенденції сучасних антропонімічних досліджень та пояснена їхня конкретна роль та важливість як для мовознавчої науки, так і для інших наукових напрямків.

По-друге, нами була наведена загальна структура корейського повного імені та, зокрема, прізвища, зазначено основні особливості корейської антропонімічної традиції, серед яких – трискладова структура типового повного імені (здебільшого односкладове прізвище, яке завжди йде першим, та власне ім'я, що переважно складається з двох складів), відносна невелика кількість прізвищ та, як наслідок, поширена ситуація, коли мільйони людей в межах країни мають однакове прізвище, наявність у кожного корейця, окрім власне імені та прізвища сімейного клану, або понгвану, своєрідного родового знаку, що вказує на місце походження предків (легендарних чи реальних) людини та слугує, поміж іншого, способом розрізнення людей з однаковими прізвищами.

По-третє, були визначені основні контексти вживання корейських прізвищ в лінгвосоціальному контексті, а саме:

- Прізвище - один з основних елементів звертань до людини, особливо незнайомої та/або старшої за віком чи статусом, у корейській культурі, що пов'язано з традиційними конфуціанськими догмами, на яких досі значною мірою базується корейське суспільство. Серед цих догм – суворе дотримання усіх правил суспільної ієрархії, зокрема, мовленнєвих. Саме тому можна стверджувати, що корейській культурі притаманне значно частіше ширше використання прізвищ у зверненнях, тоді як імена використовується значно рідше, переважно у неформальній обстановці;
- Прізвище – невід'ємна частина ідентифікації людини, а також слугує головним індикатором її сімейної та кланової приналежності. Прізвище сприймається як своєрідний сакральний спадок від батьків та предків роду загалом, а отже не може бути змінене. Ба більше, з метою збереження цілісності родини та непорочності родинних зв'язків тривалий час в Кореї аж до початку 21-го століття законодавчо заборонялося вступати в шлюб людям з однаковим прізвищем та з однакового сімейного клану-понгвану.

Таким чином, сприйняття прізвище та роль, відведена йому в лінгвосоціальному середовищі, цілком та повністю визначалися і значною мірою визначається і досі конфуціанською ідеологією. Прізвище є органічним елементом як культури мовлення, так і історії корейців (як сімейно-родової, так і політичної історії цілої країни), а також яскраво виражає ті морально-етичні норми та ментальні установи, що панують в корейські соціумі. Це, в свою чергу, пояснює і те, чому корейська антропоніміка як інтегральна наука важлива також при дослідженні корейської соціології, етнопсихології, історії, географії, етнографії та генеалогії.

РОЗДІЛ II. ЛЕКСИЧНА СТРУКТУРА ТА ЕТИМОЛОГІЯ КОРЕЙСЬКИХ ПРІЗВИЩ

2.1. Лексична структура корейських прізвищ

В попередньому розділі ми розглянули, які наразі існують тенденції в антропонімічних дослідженнях та роль та місце прізвищ в корейському лінгвосоціальному контексті. Тепер перейдемо до практичної частини курсової роботи, в якому нами будуть проаналізовані лексична структура та етимологія корейських прізвищ. В цьому підрозділі буде розглядатися лексична структура корейських прізвищ.

Як було зазначено вище, переважна більшість корейських прізвищ складаються з одного складу, тобто є моносилабичними і, відповідно, записуються одним китайським ієрогліфом – ханча.

Існує невелика частка двоскладових прізвищ (кор. 복성;複姓). До прикладів можна віднести такі прізвища як Намгун (кор. 남궁;南宮), Хванбо (кор. 황보;皇甫), Чегаль (кор. 제갈;諸葛), Сагон (кор. 사공;司空), Сомун (кор. 서문;

西門), Токгу (кор. 독고; 獨孤) та інші. Кількість носіїв подібних прізвищ може в кращому випадку сягати кількох тисяч людей. Так, найпоширенішим двоскладовим прізвищем за результатами перепису 2015 року в Південній Кореї було Намгун (남궁; 南宮) з кількістю носіїв у 21, 308 осіб. Більшість подібних прізвищ історично походять з Китаю, тамтешня антропонімічна традиція якого є доволі подібною до корейської і де двоскладові прізвище так само не мають широкого вжитку.

Однак, тему появи прізвищ на території Кореї, спосіб їхнього утворення та вплив китайської культури на формування корейських прізвищ буде розглянуто у другому підрозділі.

Наразі розглянемо лексико-семантичну структуру трьох найбільш поширених корейських прізвищ – Кім, Лі, Пак і на їхньому прикладі спробуємо визначити той пласт лексики корейської мови, який брав участь у творенні прізвищ загалом.

Кім (кор. 김; 金) - найбільш відоме та безсумнівно найпоширеніше прізвище серед корейців з кількістю носіїв у понад 10 мільйонів, тобто 21, 5% населення Пвденно Коре ("2015년 인구주택총조사 전수집계결과 보도자료", 2015). Як і з іншими корейськими прізвищами, Кіми поділяються на сімейні клани – понгвани, кожен з яких має власну генеалогію, місце походження та першопредка-засновника. Станом на 2000 рік перепис населення Південної Кореї нарахував 348 таких сімейних кланів з прізвищем Кім ("성씨, 본관별 가구 및 인구", 2000). Однак, усі ці клани на загальному рівні можна умовно поділити на дві групи: Кімів з Кьонджу (кор. 경주김씨; 慶州金氏), що виводять своє походження від Кіма Аль Чжі (кор. 김알지; 金闕智) та його нащадків – правителів держави Сілла, і на Кімів з Кімхе (кор. 김해 김씨; 金海 金氏), засновником яких прийнято вважати Кіма Суро (кор. 김수로; 金首露), який також є легендарним засновником конфедерації міст-держав Кая, що існували на південному сході Корейського півострова.

Проаналізуємо семантичне значення цього прізвище, взявши його ієрогліфічну передачу 金, що дослівно перекладається як “золото, метал, залізо”. Причину такого вибору слід шукати у міфах про народження двох вищезгаданих міфологічних засновників прізвища Кім – Кіма Аль Чжі та Кіма Суро. Хоч вони і є міфами, але допоможуть зрозуміти та проаналізувати ті принципи (зокрема, і лексико-семантичні), якими керувалися корейці при створенні прізвищ.

Почнімо з Кім Аль Чжі, історію народження якого наводять два найдавніші зі збережених до нині корейських історичних джерела – Самгук Юса (кор. 삼국유사; 三國遺事; що можна перекласти як “Забуті історії про Три держави”) та Самгук Сагі (кор. 삼국사기; 三國史記; дослівно “Історичні записи про Три держави”).

Згідно до них, 65-го року правитель держави Сілла король Тальхе (кор. 탈해; 脫解) почув крик півня, що співав у лісі на захід від столиці Кьонджу, та відправив туди свого міністра, аби з’ясувати, що там відбувається. Міністр натомість знайшов золоту скриню на гілці дерева, під якою кричав півень, а з самої скрині виходило світло. Коли скриню доставили до короля, він відкрив її та побачив всередині дитину. Король полюбив дитину, дитина виросла надзвичайно розумною та талановитою, тож він усиновив її та призначив спадковим принцем. Оскільки дитина була знайдена в золотій скринці, то їй було дане прізвище Кім, що означає “золото” (*Samguk Yusa*, 2006, с. 37).

Щодо Кіма Суро, то, згідно з Самгук Сагі, 9 правителів держави Пьонхан (кор. 변한 ; 弁韓) та їхній народ, щ обули керовані небом, виконували ритуали вшанування пам’яті предків, коли раптом на небі з’явилося світло та з неба до них зійшла золота скринька, вкрита червоною тканиною, а всередині неї були 6 золотих яєць, з яких 12 днів потому вилупилися 6 хлопчиків, найпершим з яких був Суро – майбутній засновник центрального міста-держави конфедерації Кая – Кимгван (кор. 금관가야;

金官伽倻), тоді як інші 5 хлопчиків в майбутньому очолили 5 інших міст-держав, з яких і складалася конфедерація Кая (Samguk Yusa, 2006, с. 25). Звичайно, обидві історії є за своєю суттю легендарними, однак вони демонструють притаманну корейській антропоніміці традицію – утворювати прізвище, базуючись на подіях, що відображали особливості життєвого шляху, в тому числі і народження, нехай і легендарного, предків-засновників роду.

Розглянемо друге за поширеністю та популярністю корейське прізвище. Лі (кор. 이; 李) – станом на 2015 рік в Південній Кореї нараховувалося 7,306,828 носіїв цього прізвища, тобто 14, 7% населення країни. Корені носіїв цього прізвища пов’язані з кланом Лі з Кьонджу (кор. 경주 이씨; 慶州 李氏), але найбільш чисельним кланом наразі є Лі з Чонджу (кор. 전주 이씨; 全州 李氏) з кількістю носіїв у 4,430,355 станом на 2020 рік (“2020 인구주택총조사 표본 집계 결과 가구·주택 특성 항목 보도자료”, 2020). З останнього ж клану походить і Лі Сон Ге (кор. 이성계; 李成桂) – перший правитель та засновник династії Чосон.

Дослівно ієрогліф 李 перекладається як “слива, сливове дерево”.

Аналогічне прізвище з аналогічним значенням та розповсюдженістю існує і в Китаї, звідки, ймовірно, потрапило до Кореї. Тож, аби ліпше зрозуміти, яким чином цей ієрогліф на позначення рослини еволюціонував в одне з найбільш розповсюджених прізвищ світу, варто проаналізувати його появу та етапи встановлення спершу в Китаї.

Згідно з китайським текстом 9-го століття Юаньхе сінгуан (кит. 元和姓纂; “Реєстр прізвищ ери Юаньхе”), предки перших носіїв цього прізвища походять від Гао Яо (кит. 皋陶) – легендарної історичної постаті за часів правління легендарного китайського імператора Яо (кит. 堯). При дворі останнього Гао Яо обіймав посаду, кажучи сучасною мовою, міністра юстиції, китайською *Да Лі* (кит. 大理), тож його нащадки вже за часів першої напівлегендарної династії Ся обрали собі другий ієрогліф у назві його посади, *лі 理*, в якості прізвища (“李姓起源”, 2013).

Походження прізвищ від назви роду діяльності родини чи предків, зокрема, посад чи титулів, не є чимось унікальним та притаманним лише східноазійському культурному простору, але попри це досі не зовсім зрозуміло, яким чином прізвище, що позначало назву посади, трансформувалося у прізвище з ієрогліфом, що позначає рослину. За відомим народним переказом, наприкінці династії Шан міністр Лі Чжен (кит. 理征) був страчений безрозсудним та жорстоким останнім правителем цієї династії, тож його син, Лі Лі Чжен (кит. 理利貞) був змушений тікати разом з матір'ю до руїн старого міста, де вони виживали, харчуючись сливами. На знак подяки, Лі Лі Чжен змінив своє прізвище на 李, тобто "слива", оскільки цей ієрогліф є омофоном до 理 ("李姓起源", 2013).

Одна з перших історичних постатей, що мали прізвище Лі, був, зокрема, Лі Ер (кит. 李耳), більш відомий як Лао-цзи (кит. 老子), який, зокрема, вважається нащадком Лі Лі Чжена в 11-му поколінні ("李姓起源", 2013).

Існує також легенда про народження Лао-цзи, згідно з якою він 62 роки перебував в утробі матері, перш ніж з'явитися на світ, а його мати під час пологів спиралася на сливове дерево ("Laozi", 2009).

Щодо Кореї, то, згідно з корейськими історичними джерелами, це прізвище вперше було дано у 32 році нашої ери, коли правитель держави Сілла Юрі (кор. 유리이사금; 儒理尼師今), укріплюючи та централізуючи управління молодого державою, дарував шість прізвищ шести старостам селищ, з яких складалася держава та які безпосередньо звели на престол першого правителя та засновника Сілла – Пака Хьоккосе (кор. 박혁거세; 朴赫居世). Одним з цих старост був Альпхьон (кор. 알평; 謁平), який і отримав прізвище Лі ("신라 : 3대 유리 이사금, 건치를 이유로", 2020).

На прикладі прізвища Лі можна побачити, яку роль становив Китай у формуванні корейських прізвищ.

Нарешті, останнє, третє за поширеністю корейське прізвище є вже власне корейським.

Пак (кор. 박; 朴) – за переписом населення 2015-го року носії цього прізвища склали 4,192,074 осіб, тобто приблизно 8.4% від усього населення. Традиційно першим носієм та засновником цього прізвища, від якого умовно можна відводити родовід усіх понгванів з прізвищем Пак, вважають вищезгаданого Пака Хьоккосе (кор. 박혁거세; 朴赫居世), легенда про народження якого дуже нагадує аналогічні історії перших носіїв прізвища Кім, тож зупинимося на ній, аби проаналізувати лексико-семантичну структуру прізвища.

Згідно з легендою, записаною як в Самгук сагі, так і Самгук юса, шість старост шести селищ, з яких складалася конфедерація Чінхан (кор. 진한; 辰韓), попередниця Сілла, зібралися на вершині гори, аби обговорити потребу наявності правителя та лідера в країні та раптом побачили як блискавка вдарила в підніжжя гори та на тому ж місці в поклоні схилився кінь. Коли вони спустилися донизу, щоб перевірити, знайшли яйце, формою схоже на гарбуз, а в самому яйці хлопчика. Його одразу ж забрали звіти, омили водами місцевого струмка, а сам хлопчик випромінював світло, а на небі одночасно зійшли сонце та місяць, що вказувало на божественне народження дитини. А оскільки майбутнього правителя знайшли в гарбузоподібному яйці, то йому дали прізвище Пак, оскільки місцевою мовою це означало “гарбуз” (*Encyclopedia of Korean Folk Literature: Encyclopedia of Korean Folklore and Traditional Culture*, 2014, с. 22-30).

Таким чином, прізвище Пак за своїм лексико-семантичним походженням є власне корейським, ніяк не пов’язаним зі значенням первинного китайського ієрогліфа, яким його записували, оскільки він радше слугував засобом транскрипції власне корейського слова 박, “гарбуз” (подібна ситуація була не рідкістю, адже до винайдення хангилю в середині 15 століття корейці послуговувались китайським ієрогліфічним письмом в

тому числі і для транскрипції питомих корейських власних назв, в тому числі, імен та прізвищ).

Підсумовуючи, наведений вище лексико-семантичний аналіз 3 найбільш популярних корейських прізвищ показує, що лексика, що формувала їх, є надзвичайно строкатою та різноманітною за своїм походженням: це можуть бути як назви певних металів, так і назви рослин.

Достеменні витоки того чи іншого прізвища або клану буває доволі важко встановити з огляду на те, що матеріалами досліджень виступають здебільшого середньовічні хроніки та кланові генеалогічні списки, насичені міфами та легендами. Проте, вони можуть дати зрозуміти, на якій основі створювалися ті чи інші прізвища, а також проаналізувати ту лексику, що формувала їх, принципи її підбору тощо.

2.2. Етимологія корейських прізвищ

В попередньому підрозділі частково підіймалася тема появи та походження окремих корейських прізвищ, в цьому ж підрозділі ми коротко проаналізуємо історичний шлях та контекст, у якому формувалися корейські прізвища, та спробуємо визначити основні джерела походжень прізвищ.

Перші згадки корейських прізвищ датуються періодом Трьох держав (кор. 삼국시대; 三國時代), коли на територію Корейського півострова почалося активне проникнення китайської культури та її здобутків, зокрема, ієрогліфічної писемності, яка, як прийнято вважати, безпосередньо сприяла появі та розвитку концепта прізвища серед корейців. Тоді ж в Кореї почала поступово затверджуватися двоскладова структура імені за китайським зразком, а також складна система другого імені (кор. 자; 字), творчого псевдоніму (кор. 호; 號), посмертного імені (кор. 시호; 諡號), дитячого імені

(кор. 아명; 兒名), тісно пов'язана з конфуціанською традицією. (Лі Хон Джік (이흥직), 1983, с. 1134)

Оскільки вже сама поява прізвищ була багато в чому зумовлена китайському традицією та культурним впливом Китаю, коротко розглянемо історію, етимологію китайських прізвищ та основні способи їхнього утворення.

Китайські прізвища мають історію у понад 3000 років. Однак, як і в багатьох інших країнах світу, прізвища спочатку були привілеєм аристократії та правлячого класу загалом, і така ситуація зберігалася до Період Чжаньго (5 століття до н.е.). Історично існувала також різниця між двома термінами на позначення прізвищ – *сінь* (в корейському читанні *сон*) 성; 姓, яке позначало належність до певного клану або племені, та *ші* (в корейському варіанті *ссі*) 氏, яке позначало належність до певної гілки клану або племені. До прикладу, правителі династії Шан мали ієрогліф 子 (чжі) в якості *сінь*, а їхні нащадки були поділені на чисельні *ші*, такі собі відгалуження великого клану, як от Ін (кит. 殷), Сун (кит. 宋), Кон (кит. 空), Тон (кит. 同) та інші. Однак вже під час періоду Чжаньго різниця між цими двома термінами почала поступово зникати, а вже за часів першої в історії Китаю імператорської династії Цинь (221-206 р. до н. е) використання імен було стандартизоване, а прізвища почали набувати поширення і серед простого населення, остаточно зробивши поняття *сінь* та *ші* взаємозамінними та фактично синонімічними. Наразі вважається, що більшість китайських прізвищ, які китайською називаються *сінь 姓* або *сіньши 姓氏*, та збереглися до сьогодення, походять радше від *ші* ніж від *сінь* ("Surnames in China", 1986, 315-328).

Щодо етимології прізвищ, то різні вчені наводять різну кількість джерел походження та формування прізвищ, називаючи цифри від 9 і до 18 або 24. Проте, загалом джерелами походження прізвищ могли слугувати офіційні посади чи титули, рід діяльності, а також різного роду топоніми (це могли бути природні об'єкти на кшталт гори чи ріки, так і назви адміністративно-

територіальних одиниць різного рівня, як от повіти, міста, провінції, а також назви певних феодальних землеволодінь та царств), назви предметів або похідні від імені члена родини або клану ("Chinese names", 1997, с. 1 - 3).

Назви тих чи інших царств часто могли бути джерелом утворення прізвищ для тих людей, перш за все, знаті, але часом і простого народу, які були вихідцями з цих царств і у такий спосіб демонстрували своєрідний зв'язок та відданість своїх державі. До прикладу, це такі прізвища як У (кит. 吳), Чжоу (кит. 周), та багато інших.

Крім того, частою практикою було обрання в якості прізвища назви земельного володіння. Наприклад, за часів династії Чжоу принц Ді (кит. 蹄) мав у своєму володінні селище Оуян (кит. 歐陽), а його нащадки взяли обрали цього володіння як прізвище. Часто саме назви подібних володінь і були джерелом походження вищезгаданих двоскладових прізвищ (кор. 복성; 複姓), проте лише мала частка з них зберіглася до сьогодні, а часто назви цих володінь, адаптуючи під прізвище, скорочували до одного ієрогліфа.

Звичайно, ще одним з джерел були назви посад та титулів, як от ван (кит. 王; "король"), хоу (кит. 侯; часто перекладається як "маркіз"), сяхоу (кит. 夏侯; "маркіз володіння Ся") та Гунсун (公孫; "Онук князя"). Так само етимологією слугували назви певних бюрократичних посад: Ши (кит. 史; "історик"), Ку (кит. 庫; "начальник складу"), Сима (кит. 司馬; дослівно "міністер коней", посада на кшталт міністра оборони в Давньому Китаї) тощо.

Як можна побачити з декількох наведених нами прикладів, китайські прізвища за своєю етимологією були досить строкаті та різноманітні, однак, і в них простежуються певні тенденції, які ріднять східноазійську антропонімічну традицію з європейською та, зокрема, з українською. Це, наприклад, походження прізвищ від певних топонімів (назви феодального володіння чи місцевості, звідки походить людина та/або її родина), роду

діяльності та зайнятості чи титулу або посади, яку обіймали предки. Сама ж китайська антропонімічна традиція, як ми побачимо далі, не лише послужила прямим джерелом етимології великої кількості корейських прізвищ, але і сформувала ідею прізвища як такого в корейському суспільстві, визначила його роль та місце в суспільстві, політиці, родині, морально-етичних приписах тощо.

Отже, перші прізвища почали з'являться в Кореї у період Трьох держав (57 рік до н.е – 668 рік н.е) і, подібно до інших країн світу, їхнє використання було надзвичайно обмеженим, звужуючись до правлячої династії та аристократії.

Так, згідно з історичними хроніками Самгук сагі та Самгук юса, перший правитель та засновник держави Когурьо, Чумон (кор. 주몽; 朱蒙) взяв собі прізвище Ко (кор. 고; 高) – перший склад у назві заснованої ним держави Когурьо, демонструючи, таким чином, належність до неї як себе, так і своїх наступників. В подальшому правляча династія Когурьо, аж до останнього правителя, мали саме це прізвище. Крім того, Чумон також дарував прізвища своїм вірним підданам. Цими прізвищами були Кик (кор. 극; 克), Чуншіль (кор. 중실; 仲室) та Сошіль (кор. 소실; 小室). Схожа практика існувала і в іншій корейській державі, розташованій на південному заході півострова, Пекче, засновник якого, правитель Ончжо (кор. 온조왕; 溫祚王) обрав своїм прізвищем назву держави Пуйо (кор. 부여; 夫餘), оскільки вважав себе вихідцем саме з цієї держави, що була розташована на території сучасної Маньчжурії, який переселився на південь. Пізні правителі Пекче скоротили прізвище до одного складу, Йо (кор. 여; 餘) (“[역사산책] 백제의 八族姓과 일본의 八色姓”, 2014).

Аналогічним чином було і у третій державі, Сілла, правитель якої, Юрі-ван, у 33 році нашої ери, за свідченнями Самгук сагі, дарував 6 прізвищ старостам 6 селищ, з яких складалася молода держава: цими прізвищами були Лі (кор. 이; 李), Чхве (кор. 최; 崔), Чон (кор. 정; 鄭), Сон (кор. 손; 孫), Пе (кор. 배; 裴) та Соль (кор. 설; 薛). Однак, багато сучасних істориків

схильні скептично ставитися до подібних записів, оскільки вважають, що прізвища китайського “зразка” скоріш за все почали входити в активний вжиток з 5-го століття, коли вплив Китаю на розвиток Трьох корейських держав (Когурьо, Пекче та Сілла) значно посилювався ("한국 성명의 생성 발달", 1999).

Однак, вже на початковому етапі формування прізвищ чітко прослідковується бажання наслідувати китайську модель, як в тому, що самі прізвища записувалися та утворювалися на основі китайських ієрогліфів, так і в сприйнятті прізвищ як своєрідного показника належності до певного роду чи навіть держави, а також формування традиції, коли сюзерен дарував прізвища своїм васалам в якості відзнаки за заслуги.

В подальшому курс на китаїзацію прізвищ лише посилювався, оскільки корейська влада сприймала Китай за абсолютний культурно-цивілізаційний орієнтир. Китайська структура імені, табу на імена правителів правлячої династії та багаточасова система імен монархів – все це з'явилося в Кореї за часів Трьох держав і лише набуло більшого поширення та розповсюдженості в періоди Об'єднаного Сілла (668-935), Корьо (918-1392) та Чосону (1392-1910).

Попри це, можна сказати, що до пізнього періоду правління династії Чосон прізвища залишилися великим привілеєм, а коло тих, кому цей привілей був доступний, збільшувалося доволі повільно, тоді як близько 90% населення не мали прізвищ.

Так, в 17-му столітті прізвища мали переважно представники панівної верхньої частини населення, янбани (кор. 양반; 兩班), тоді як інші верстви населення, середній клас (кор. 중인; 中人), простолюдини (кор. 상민; 常民) та представники найнижчого, маргінального класу (천민; 賤民) не мали їх, обмежуючись в основному лише ім'ям. Однак, заможні простолюдини та представники середнього класу почали активно платити шляхтичам-янбанам за право бути внесеними в їхній родовід та, відповідно, отримати їхнє прізвище, що спричинило появу чисельних “підроблених генеалогій”

(кор. 족보위조) та активну торгівлю останніми. Ця практика набула особливого поширення вже у 18 столітті ("Why so many Koreans are called Kim", 2014). Через це хоча відсоткова кількість янбанів суттєво зросла, це водночас призвело до знецінювання їхнього статусу та послаблення впливу в суспільстві ("(3) 사회 구조의 변동", 2017). До прикладу, в районі міста Тегу в 1690 році янбани складали лише 9.2% від усього населення, але ця цифра зросла до 18.7% у 1729, 37.5% у 1783 та 70.3% у 1858 ("(3) 양반 신분의 동향", 2017). Щодо представників найнижчої верстви населення, (천민; 賤民 'злий люд'), то їхній статус був скасований лише у 1894 році під час Реформ Габо (кор. 갑오; 甲午) і, відповідно, дозволено мати прізвища ("한국족보박물관 개관... '족보 문화'의 메카 대전을 가다", 2010).

Нарешті у 1909 році був прийнятий в країні був прийнятий Закон про реєстрацію актів цивільного стану (кор. 민적법; 民籍法), в якому на законодавчому рівні встановлювалося, що всі громадяни можуть мати прізвища, тож будь-які соціальні обмеження були офіційно скасовані. Колишні раби часто брали прізвище своїх колишніх господарів, або ж самі господарі-янбани, звільняючи рабів, давали їм своє прізвище. Крім того, ті, хто до того моменту не мав прізвища, часто обирали найбільш розповсюджені Кім, Лі або Пак, що, ймовірно, і спричинило той дивний феномен, при якому 5 найбільш розповсюджених прізвищ у відсотковому відношенні становили близько половини населення країни. Таким чином, корейські прізвища з самої своєї появи зазнали суттєвого впливу китайської традиції, адже не лише утворювалися на основі китайських або ж безпосередньо запозичувались з Китаю, але і контекст їхнього використання значною мірою диктувався конфуціанськими, тобто китайськими, нормами.

Висновки до Розділу 2

У практичному розділі роботи нами були визначені та описані лексична структура та лексичні елементи, з яких складаються корейські прізвища. Для прикладу, нами були взяті три найбільш розповсюджених корейські прізвища, Кім, Лі та Пак, а також проаналізовані легенди про перших носіїв-засновників цих прізвищ. За допомогою цього ми встановили, який пласт лексики міг брати участь у формуванні прізвищ, які були принципи його підбору та які чинники впливали на формування значення прізвищ. Далі нами була досліджена етимологія корейських прізвищ, коротко представлена історія їхньої появи та розвитку в Кореї а також визначено основні чинники, які формували історичний контекст використання корейських прізвищ. Крім того, була коротко наведена етимологія та історію прізвищ в Китаї, оскільки він безпосередньо та першочергово формував концепт прізвищ в Кореї, а отже ознайомлення з концептом прізвища в Китаї є необхідним для більш глибокого та правильного розуміння етимології корейських прізвищ.

ВИСНОВОК

Підсумовуючи результати курсової роботи, нами зроблені наступні висновки:

- 1) Дослідивши лексичну структуру та еволюцію корейських прізвищ на прикладі трьох найрозповсюдженіших прізвищ Кім, Лі та Пак та легенди про походження носіїв-засновників, ми встановили, що лексичні елементи, які формували корейські прізвища, є надзвичайно різноманітними за своїм походженням та семантичним значенням, і хоч переважна більшість з них записувалися та можуть записуватися китайськими ієрогліфами, не всі вони походять з Китаю. Є окрема когорта прізвищ, перш за все, Пак, які, хоч і записувалися в давнину китайським письмом, за своєю були питомо корейськими;
- 2) Визначено основні соціокультурні, філософсько-релігійні та історичні фактори, які впливали на формування особливостей корейських прізвищ. Було з'ясовано, що найбільш впливовим чинником формування прізвищ та їхніх особливостей був Китай та продукти китайської культури, що міцно закріпилися в Кореї – ієрогліфічна писемність та конфуціанство;
- 3) Досліджено особливості використання корейських прізвищ в лінгвосоціальному площині та визначено, що їхньою головною роллю були апелятивна (звертання) та індикативна, тобто вказування на походження людини та її зв'язок з родиною та сімейним кланом-понгваном загалом;

- 4) Досліджено етимологію корейських прізвищ та проаналізовано основні способи їхнього утворення, а також коротко дано історичний розвиток та контекст використання прізвищ в Кореї. За допомогою цього ми змогли визначити особливості розвитку корейських прізвищ, а саме їхню історичну елітарність та обмеженість у використанні лише найвищими прошарками суспільства, тяжіння до китайської культури шляхом прямого запозичення китайських прізвищ а також використання прізвищ як своєрідного символу відзнаки васалів з боку сюзерена. Крім того, проаналізований історичний розвиток китайських прізвищ дав змогу нам глибше зрозуміти етимологію корейських прізвищ, які є похідними від китайських;
- 5) За допомогою історичної ретроспективи ми змогли пояснити причину виникнення феномену, при якому 5 прізвищ (Кім, Лі, Пак, Чон та Чхве) складають близько половини населення Південної Кореї;

주석

이 논문은 한국 성씨의 역사-언어학적 측면을 주제로 씌어졌으며, 한국어 문헌학에 전념하고 있다. 인명에 관한 학문으로서 인명학의 연구는 고유명사와 언어학에 중요하는데 다가 역사, 지리학, 계보학, 사회학, 민족지학에도 소중한 재료이고 인명의 변경은 사람들의 사고방식, 종교, 문화, 언어, 사회 구조를 발휘한다. 본 연구에서는 한국 성씨의 유래, 어원, 발달, 과 한국 성씨의 역사적, 의미론적 측면에 초점을 맞추면서 사회언어학적 측면도 고찰하고 있다. 한국 성씨의 구조, 역사, 발달, 어휘-의미론을 분석하여 한국 성씨의 어원, 성씨를 형성했던 요인, 발달의 특징, 의미와 사용 맥락을 밝혔다.

이 논문은 서론, 두 장, 결론, 초록, 사용된 문헌 목록으로 구성된다.

장에서는 인명학 연구의 이론적 기초를 분석하였으며 인명에 어휘학의 일부라는 정의 바탕으로 우리는 현대 인명학의 목적, 인명학 연구 동향, 현대 어휘학에서 인명학의 역할과 위치를 확립했다. 또 우리는 한국 성씨의 형성과 배포에 영향을 미치는 역사적, 문화적, 사회적 환경의 다양한 측면을 고려하여 한국 성씨 사용의 언어적, 사회적 맥락을 고려했고 한국 성씨가 한국 사회속에서 하는 역할을 밝혔다. 다음으로는 한국성씨의 어휘-의미론적 구조와 측면을 분석하였고 특히 김, 이, 박씨를 예으로 들어 이 성씨의 구조, 의미, 시조 탄생의 신화를 고려하였다. 마지막으로 우리가 한국 성씨의 어원을 분석하고 한국 성씨의 역사, 즉 도입, 정착, 확대를 한마디로 설명해 한국 성씨의 특징과 한국 사회와 정치, 특히 왕과 신하간 했던 위치를 확립했다.

본 연구의 결과는 한국사, 한국문화에 대한 더 깊은 이해에 기여하여 효과적인 한국 언어학, 역사, 지리학, 사회학 발전에 기여할 것이다.

키워드: 성씨, 인명, 인명학, 본관, 시조, 족보, 신화, 어원, 분석, 의미론적 측면

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Kozieva Iqball Komiljonovna (2023). "Anthroponymy studies". Science and innovation" international scientific journal Volume 2 Issue 10

Bruck, Gabriele vom; Bodenhorn, Barbara, eds (2009). *An Anthropology of Names and Naming* . Cambridge: Cambridge University Press.

Ziolkowska, Magdalena (2011). "Anthroponomy as an Element Identifying National Minority". Eesti ja Soome-Ugri Keeleteaduse Ajakiri. Journal of Estonian and Finno-Ugric Linguistics. 2 (1): 383–398

Bourin, Monique; Martínez Sopena, Pascual, eds. (2010). *Anthroponymie et migrations dans la chrétienté médiévale* [Anthroponymy and Migrations in Medieval Christianity]. Madrid: Casa de Velázquez.

Fossier, Robert (2010). *The Axe and the Oath: Ordinary Life in the Middle Ages*. Princeton, NJ: Princeton University Press.

Zwetsloot, Jacco (2009-08-12). "Everything you ever wanted to know about Korean surnames". HanCinema.

Daniel A. Bell and Hahm Chaibong (2003). *Confucianism for the modern world*. Cambridge University Press, 336

The First Ten Years Of The Korean Constitutional Court (2001). http://www.ccourt.go.kr/home/english/download/decision_10years.pdf

Korean Civil Code (2005).

https://www.international-divorce.com/korea_civil_code.htm

Hwang, Shin Ja J. (1991). "Terms of Address In Korean and American Cultures" (PDF). *Intercultural Communication Studies*, I:2.9.

Laozi (2024). <https://www.britannica.com/biography/Laozi>

Samguk Yusa (2006). <https://terebess.hu/zen/mesterek/samguk-yusa.pdf>

The National Folk Museum of Korea (2014). *Encyclopedia of Korean Folk Literature: Encyclopedia of Korean Folklore and Traditional Culture*. Vol. III. 길잡이미디어. pp. 29–30

Du Ruofu (June 1986). "Surnames in China". *Journal of Chinese Linguistics*. 14 (2): 315–328

Emma Woo Louie (2008). *Chinese American Names: Tradition and Transition*. McFarland & Co. pp. 18–19

Russell Jones (1997). *Chinese names*. Pelanduk Publications. pp. 1–3.

"Why so many Koreans are called Kim" (2014). <https://www.economist.com/the-economist-explains/2014/09/08/why-so-many-koreans-are-called-kim>

Lee, Hong-jik (이홍직), ed. (1983). "Ja, Courtesy Name (자)". *새國史事典* Seoul: Kyohaksa

"2000 인구주택총조사 성씨 및 본관 집계결과 (2000). 통계청

"2015년 인구주택총조사 전수집계결과 보도자료" (2015).
https://kostat.go.kr/board.es?mid=a10301020200&bid=203&tag=&act=view&list_no=356061&ref_bid=

"성씨, 본관별 가구 및 인구"(2000).
https://kosis.kr/statHtml/statHtml.do?orgId=101&tblId=DT_1INOOSB&vw_cd=&list_id=&scrId=&seqNo=&lang_mode=ko&obj_var_id=&itm_id=&conn_path=K1&path=#

김정현(2014년).
https://monthly.chosun.com/client/news/viw.asp?ctcd=F&nNewsNumb=201412100060#google_vignette

도수희 (1999). "한국 성명의 생성 발달" .새국어생활

“(3) 사회 구조의 변동” (2017).
http://contents.history.go.kr/front/ta/view.do?levelId=ta_h62_0020_0030_0030

이권형; 김수한 (2010).
<https://web.archive.org/web/20171023120324/http://biz.heraldcorp.com/view.php?ud=20100526000135>

김, 경순 (2020). “ 신라 : 3대 유리 이사금, 건치를 이유로”
<https://www.su-wan.co.kr/2020/01/22/%EC%8B%A0%EB%9D%BC-3%EB%8C%80-%EC%9C%A0%EB%A6%AC-%EC%9D%B4%EC%82%AC%EA%B8%88/>

“ 李姓起源” (2013).
<https://web.archive.org/web/20160303203207/http://enjoy.eastday.com/e/20130529/u1a7424158.html>

Chao, Sheau-yueh J. (2000). 尋根溯源中國人的姓氏. Genealogical Publishing Com

